

SOTRAGADA ALS MERCATS

La Xina provoca el pitjor dia a les borses des de Lehman Brothers

Els parquets de tot el món s'ensorren: uns experts hi veuen una correcció puntual, d'altres l'inici d'una crisi

ÀLEX FONT MANTÉ
BARCELONA

Feia sis anys que no es veia una jornada tan negra a les borses mundials com la d'ahir. Durant aquest temps, el terror als mercats s'havia restringit als que són de deute públic (la famosa prima de risc) mentre les borses acumulaven sucosos augments. Els mercats es pregunten ara si aquests augments s'han acabat o si el que ahir es va veure va ser una brusca correcció abans de viure nous ascensos.

Si el 2008 el catalitzador de la patcada van ser les conseqüències de la fallida de Lehman Brothers, ahir van ser els dubtes sobre l'estat real de l'economia xinesa els que van escampar els nervis primer i el pànic després entre els inversors. "Hi ha pànic, ja ningú pren decisions racionals", va lamentar el fons d'inversió alemany Lampe, que gestiona 6.000 milions d'euros. Només els inversors dels Estats Units, després d'un històric inici de sessió a Nova York, van demostrar una certa calma. Al final, però, la tendència negativa va ser massa forta i la borsa va tancar amb les pèrdues més importants en quatre anys.

Els nervis van començar a la Xina, on la borsa va patir un descens del

8%, el més pronunciat des del 2007, i es van contagiar ràpidament a les borses de la resta del món. Divendres passat un indicador avançat va anticipar que la producció industrial de la Xina està caient com no ho havia fet des del 2009 i, segons els experts, això és el que va escampar nous dubtes sobre una economia que aquest mateix mes ha fet dues devaluacions de la seva moneda, un altre factor que deixa entreveure una situació més delicada del que semblava fins ara. Això tindria implicacions per a la resta del món, inclosos els països emergents, rics en primeres matèries que la Xina consumeix amb avidesa.

De tota manera, la Xina no és l'únic que preocupa els inversors. També sembla que els inquieta la teòrica pujada de tipus als Estats Units abans que s'acabi l'any, cosa que crearà problemes a la resta d'economies mundials.

Els parquets europeus van ser alguns dels principals afectats pels dubtes i gairebé tots van patir caigudes superiors al 5%. En el cas de l'Íbex-35 el descens va ser del 5,01%. Per entendre millor la magnitud de la tragèdia, entre totes les empreses de l'Íbex van perdre en un sol dia 29.000 milions d'euros de valor a la borsa, un terç dels quals corresponien a la banca. El selectiu paneuropeu FTSE Eurofirst 300 va perdre

Íbex-35
Les grans empreses perden 29.000 milions de valor en borsa

Estats Units
La pujada de tipus de la Fed també genera dubtes entre els inversors

un 5,4% o, dit d'altra manera, 450.000 milions. Gairebé la meitat del PIB espanyol en tot un any.

Els nervis també es van estendre al petroli, que va continuar baixant fins a un nou mínim (vegeu l'article adjunt) i al tipus de canvi euro/dòlar. La moneda europea va escalar fins als 1,16 dòlars per primer cop des de l'inici de la intervenció del BCE en els mercats, el gener passat.

El cas dels Estats Units va ser diferent. Tot feia preveure una davallada històrica quan el Dow Jones va arrencar el dia amb una caiguda de 1.000 punts. Per contextualitzar-

ho, és el descens intradia (produït durant una mateixa jornada) més pronunciat que ha registrat mai aquest selectiu. Malgrat tot, en un parell d'hores la situació es va començar a reconduir, les pèrdues es van reduir a la meitat i fins i tot semblava que es podrien registrar guanys. Al final, però, la dinàmica negativa es va imposar: el Dow Jones va tancar amb pèrdues del 3,58% i el Nasdaq del 3,78%. Les caigudes més fortes des del 2011.

El gran debat que hi havia ahir entre els analistes i inversors és fins a quin punt estava justificat el pànic

José Luis Martínez Campuzano

ANALISTA DE MERCATS DE CITIGROUP ESPANYA

“És una forta correcció que s'hauria d'estabilitzar”

JÚLIA MANRESA
BARCELONA

L'economista i analista de Citigroup Espanya José Luis Martínez Campuzano no treu importància a les fortes caigudes de la jornada d'ahir, però considera que es tracta d'una "força correcció" a l'espera de l'actuació de les autoritats.

Què explica aquesta reacció?

Hi ha diversos detonants. La situa-

ció a la Xina no és suficient per explicar tot això. D'una banda, és estiu. En aquest moment hi ha pocs inversors i poca liquiditat. De l'altra, hi té molta influència la caiguda continuada del preu de les primeres matèries, sobretot del petroli. I, a més, la incertesa sobre l'actuació de les autoritats internacionals. Aquesta crisi prova que ara mateix els mercats depenen moltíssim de les decisions que prenguin les autoritats com la Reserva Federal dels

L'analista afirma que els mercats reclamen estabilitat en la presa de decisions.

Estats Units, però també el Banc Central Europeu (BCE), i de les decisions que prenguin les autoritats xineses.

¿La poca activitat que hi ha a l'agost fa que la situació sembli més greu?

És un dels factors a tenir en compte, però la volatilitat dels mercats és real i la inestabilitat sí que ha portat a una situació de pànic entre els inversors. Jo qualificaria el que ha passat com una forta correcció d'una situació que a la Xina era clarament de bombolla. És cert que una correcció pot acabar en una situació greu, però si les dades macroeconòmiques continuen sent favorables s'hauria d'estabilitzar.

Quin pes té el factor psicològic en

aquesta reacció dels mercats?

El mercat està distorsionat. La desconfiança amb la situació xinesa se suma a les caigudes d'aquests altres indicadors i la irracionalitat dels mercats fa que es retroalimenta el pànic. El que demostra aquesta irracionalitat del moment és que les caigudes són molt fortes i sobtades.

Què necessiten les borses per estabilitzar-se?

Calma. Els mercats es nodreixen de confiança i, tot i que la borsa xinesa és una borsa d'inversors locals, és un indicador més sobre l'estat de salut de l'economia d'un país que suposa el 16% del PIB mundial i el 40% del creixement. S'espera que el seu creixement es mantingui a un ritme d'entre el 6% i el 7% i que Europa sàpiga reaccionar a la pujada dels tipus i a la caiguda del petroli. —

DESCONCERT
La borsa de Xangai va caure un 8,49%, el pitjor registre des del 2007. ROLEX DELA PEÑA / EFE

que es va estendre a la major part dels parquets mundials. Alguns creuen que no, però d'altres alerten que potser sí que cal fer cas dels senyals emesos ahir pels inversors.

N'hi ha per tant?

Xavier Brun, gestor del fons de pensions Solventis i director del màster en mercats financers de la UPF, creu que descensos tan acusats com els d'ahir responen fonamentalment als nervis. En la seva opinió, molts fons d'inversió –que tenen participacions molt diversificades– van provocar ahir les caigudes generalitzades per la pressió dels seus clients, que, contagiats pel temor, els van exigir vendre. Amb tot, Brun creu que els bons resultats empresarials dels últims temps no justifiquen descensos com els d'ahir, si no és que aquests resultats canvien ràpidament.

A l'altre extrem, un dels més negatius ahir va ser l'economista Lawrence Summers, que a més d'haver ocupat diversos càrrecs en l'administració dels EUA va estar molt a prop de ser nomenat president de la Reserva Federal –el banc central nord-americà– fa un any. “Tal com va passar els mesos d'agost del 1997, el 1998, el 2007 i el 2008, podem trobar-nos en l'inici d'una situació molt problemàtica”, va alertar Summers en un missatge a Twitter. Ell mateix va publicar ahir un article al *Financial Times* en què reclama que la Reserva Federal no apugui els tipus d'interès. —

Dilluns negre als mercats

Xangai ▼

-8,49%

Madrid ▼

-5,01%

Frankfurt ▼

-4,70%

Londres ▼

-4,67%

FTSE Eurofirst ▼

5,40%

Nova York ▼

3,58%

FONT: ELABORACIÓ PRÒPIA

El petroli marca un nou mínim per l'alentiment xinès

El barril de Brent ja quasi val un terç que fa un any

XAVIER GRAU
BARCELONA

Ja fa un any que va començar a caure el preu del petroli i, tot i que l'Agència Internacional de l'Energia (AIE) preveu un lleuger increment per a l'any que ve, els fets semblen desmentir aquestes previsions i el barril del cru continua marcant mínims. Ahir el barril de Brent (el petroli de referència a Europa) va baixar fins als 42,5 dòlars, un preu no vist des de mitjans del 2009, i a menys de quatre dòlars del gener del 2009, quan el preu del petroli cotitzava a mínims de 39 dòlars com a conseqüència del daltabaix de l'economia mundial que va seguir a la fallida de Lehman Brothers.

La caiguda del preu es produeix per la incertesa a l'economia mundial, especialment a la Xina, que ha moderat el creixement i, per tant, el consum. Això ha disparat les alarmes d'alguns dels països productors, com l'Iran o Algèria, que comencen a demanar una reunió extraordinària de l'OPEP, el càrtel de grans països productors. En l'abaratiment del petroli hi té un pes decisiu que s'hagi augmentat la producció, ja que, malgrat que l'AIE pronostica rècords de consum per al 2016, els mercats no s'ho acaben de creure. La pròxima reunió de l'OPEP està prevista per al desembre.

En les dues trobades anteriors, l'Aràbia Saudita –principal soci del grup– va imposar els seus criteris i va decidir mantenir la producció tot i la caiguda del preu. Però un petroli barat desequilibra els pressupostos de molts dels països productors, amb les conseqüències polítiques que això pot tenir en governs com els de l'Iran, Veneçuela o Algèria. El ministre del petroli de l'Iran, Bijan Zangané, ja ha deixat caure que una reunió d'emergència de l'OPEP podria ser “eficaç” per parar la caiguda lliure del preu. També Algèria va apuntar la possibilitat d'una reunió extraordinària abans del desembre.

Perquè hi hagi una reunió extraor-

Debat
Països com l'Iran o Algèria volen una reunió especial de l'OPEP

Crisi
La davallada qüestiona la sostenibilitat d'alguns països productors

dinària de l'OPEP cal que ho demanin una majoria dels 12 països que l'integren, i es dona per fet que no es farà si no ho vol l'Aràbia Saudita.

Fins ara, el primer soci de l'OPEP ha apostat per mantenir els preus baixos del petroli, per qüestions bàsiques de geopolítica. En aquesta decisió hi té un pes especial la creixent producció de petroli als Estats Units, gràcies a la fracturació hidràulica (*fracking*) i altres tècniques que permeten obtenir petroli que fins ara era inaccessible. L'estratègia dels saudites aparentment passa per provocar la fallida dels productors que han aparegut als EUA, que no podrien aguantar amb un preu del barril tan barat, cosa que obligaria la primera economia del món a tornar a comprar petroli d'Aràbia. En cas contrari, les monarquies del Pròxim Orient podrien sentir-se abandonades pels fins ara aliats nord-americans.

Factors econòmics

Aquest factor geopolític se suma al factor purament econòmic de sobreproducció. Els EUA (primer consumidor mundial) han aconseguit autoabastir-se amb les noves tècniques. De fet, en aquell país ja s'ha obert la possibilitat d'exportar petroli cru ultralleuger, una pràctica prohibida el 1973 per garantir les reserves durant la primera gran crisi del petroli. A la nova producció americana s'hi sumen els alts nivells de producció mantinguts per l'OPEP en la reunió del juny, juntament amb l'esperat aixecament de l'embargament a l'Iran, que aportarà més cru al mercat.

Amb tots aquests factors, el preu del petroli segueix a la baixa, tot i que l'AIE preveu per a l'any que ve un rècord de consum. Segons l'organisme, la demanda mundial pujarà un 1,4% el 2015 i el 2016 arribarà al rècord 94 milions de barrils diaris. L'augment de la demanda hauria de fer pujar lleugerament els preus, però els mercats sembla que no s'ho creuen. De fet, des de principis d'any el barril de l'OPEP s'ha venut a una mitjana de 54,21 dòlars, quan el 2014 la mitjana es va situar en 96,29 dòlars. —

